

30.1.2015

KÖZLEMÉNY A KÉPVISELŐK RÉSZÉRE

Tárgy: Richard de Jong holland állampolgár által benyújtott 0090/2013. számú petíció a beutazóvízum elutasításáról

1. A petíció összefoglalása

A petíció benyújtója a ghánai német nagykövetség miatt tesz panaszt. Ghánai felesége ugyanis beutazóvízumért folyamodott a német nagykövetséghez, azonban kérelmét elutasították. A petíció benyújtója azt állítja, hogy ő és felesége az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról szóló 2004/38/EK irányelv által előírt minden dokumentumot benyújtottak a vízum igénylésekor. A nagykövetség először a petíció benyújtója feleségének személyazonosságát akarta ellenőrizni, annak ellenére, hogy az asszony a holland nagykövetség által hitelesített útlevelel rendelkezett. Az ellenőrzés 600 euróba került, ami a petíció benyújtóját terheli. A petíció benyújtója azt állítja, hogy ez ellentétes a 2004/38/EK irányelvvel. A petíció benyújtója és felesége már több hónapja várnak a vízumra, és most a Parlamenthez fordulnak segítségért.

2. Elfogadhatóság

Elfogadhatónak nyilvánítva: 2013. november 4. Tájékoztatás kérése a Bizottságtól (az eljárási szabályzat 216. cikkének (6) bekezdése szerint) megtörtént.

3. A Bizottságtól kapott válasz: 2015. január 30

A petíció 2013. januári keltezésű, és a petíció benyújtója azt állítja, hogy azóta sem született döntés felesége vízumkérelmének ügyében.

A petíció benyújtásával egy időben a szerző a Bizottságnál is panaszt emelt az ügyvel kapcsolatban. A panaszt az alábbi – a petíció benyújtója számára 2013 szeptemberében levélben ismertetett – okok miatt lezárták.

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 21. cikke kimondja, hogy a Szerződésekben és a végrehajtásuk érdekében hozott intézkedésekben megállapított korlátozásokkal és feltételekkel minden uniós polgárnak joga van a tagállamok területén való szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz.

A vonatkozó korlátozásokat és feltételeket az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról szóló 2004/38/EK irányelv¹ fogalmazza meg. A 2004/38/EK irányelvet azon uniós polgárokra kell alkalmazni, akik olyan tagállamba költöznek, vagy olyan tagállamban tartózkodnak, amelynek nem állampolgárai, valamint az őket kísérő vagy hozzájuk csatlakozó családtagjaikra (az irányelv 3. cikkének (1) bekezdése). Az ilyen uniós polgárok családtagjainak jogukban áll a tagállam területére lépni (az irányelv 5. cikkének (1) bekezdése) és az irányelv 7. cikke (1) bekezdésének (d) pontjában foglalt feltételek mellett a tagállamban tartózkodni. Az irányelv 5. cikkének (2) bekezdése alapján azonban a tagállamok a nem uniós állampolgárságú családtagok számára beutazóvizumot írhatnak elő.

Amint azt az Európai Unió Bírósága is megerősítette², az ilyen családtagoknak nemcsak ahhoz van joguk, hogy belépjenek a tagállam területére, hanem ahhoz is, hogy e célból beutazóvizumot szerezzenek. A tagállamoknak minden lehetőséget meg kell adniuk az érintett személyek számára, hogy a szükséges vízumokat megszerezhessék, és ezeket költségmentesen és a lehető leghamarabb, gyorsított eljárás keretében kell számukra kibocsátani.

Mivel ez a jog kizárólag a családi kapcsolatokhoz kötődik, a nemzeti hatóságok a következő dokumentumok bemutatását követelhetik meg az uniós polgárok családtagjaitól:

- személyazonosságot igazoló okmány – pl. érvényes útlevél –, amely lehetővé teszi a nemzeti hatóságok számára, hogy meggyőződjenek a kérelmező személyazonosságáról;
- családi köteléket igazoló dokumentum – pl. érvényes házassági anyakönyvi kivonat –, amelynek nyomán a nemzeti hatóságok meggyőződhetnek arról, hogy a kérelmező egy uniós polgár családtagja; valamint
- arról szóló igazolás, hogy az uniós polgár az Európai Unión belüli szabad mozgáshoz való jogát a fogadó tagállamban jelenleg gyakorolja, vagy gyakorolni fogja akkor, amikor a családtagja megérkezik a fogadó tagállamba. Ezáltal a nemzeti hatóságok meggyőződhetnek arról, hogy a kérelmező az uniós polgárral együtt tartózkodik majd a fogadó tagállamban.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2004. április 29-i 2004/38/EK irányelve az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról (HL L 158., 2004.4.30., 77. o.).

² Lásd többek között a Bíróság C-503/03. sz. *Bizottság kontra Spanyolország* ügyében 2006. január 31-én hozott ítéletét (EBHT 2006., I-1097. o.)

Az irányelv értelmében a vízumkérelem keretében fennálló bizonyítási teher a kérelmezőre hárul: az ő feladata bizonyítani, hogy az irányelv kedvezményezettje.

A beutazóvízum megszerzéséhez való jog azonban nem feltétel nélküli, mivel az uniós jog lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy megtiltsák az uniós polgárok családtagjainak területükre való belépését, amennyiben a 2004/38/EK irányelv VI. fejezete értelmében közrendi, közbiztonsági vagy közegészségügyi szempontból kockázatot jelentenek, illetve csalás vagy visszaélés esetén.

A Közösségi Vízumkódex létrehozásáról szóló 2009. július 13-i 810/2009/EK rendelet határozza meg a rövid távú tartózkodásra jogosító vízumok kiállítására vonatkozó általános eljárásokat és feltételeket. A vízumkérelmek feldolgozásáról és a kiadott vízumok módosításáról szóló kézikönyvet fogadtak el annak érdekében, hogy összehangolt iránymutatásokat biztosítsanak a rendelet végrehajtásához.

A kézikönyv harmadik fejezetében található egy rész arról, hogy miként kell feldolgozni az irányelv hatálya alá tartozó kérelmezők vízumkérelmeit. A kézikönyv azon az elven alapul, hogy a 2004/38/EK irányelv *lex specialis* a vízumkódex tekintetében, ami azt jelenti, hogy csakis azokban az esetekben alkalmazandó, amikor az irányelvben nem szerepelnek egyedi szabályok. A kézikönyv harmadik fejezete leírja, hogy a tagállamoknak milyen vízumlehetőségeket kell biztosítaniuk a nem uniós állampolgárságú családtagok számára.

A kézikönyv jogilag nem kötelező erejű, ugyanakkor olyan referenciaalapot jelent, amelynek tükrében a Bizottság megvizsgálja, hogy az irányelvet megfelelőképpen tartották-e be.

A kézikönyv harmadik fejezetének 3.8. pontja, amely a vízum kiállításának elutasításáról szól, biztosítja, hogy a családtagok vízumkérelmét csak az alábbi indokok alapján lehet elutasítani:

- a vízum kérelmezője a vízumkérelem és a 3.6. pontban felsorolt „támogató dokumentumok” alapján nem tudja bizonyítani, hogy az irányelv hatálya alá tartozik;
- a nemzeti hatóságok bizonyítják, hogy a vízum kérelmezője valódi, közvetlen és kellően súlyos veszélyt jelent a közrendre, közbiztonságra vagy közegészségügyre; vagy
- a nemzeti hatóságok bizonyítják, hogy visszaélés vagy csalás esete forog fenn.

Az utóbbi két esetben a bizonyítás terhe, valamint a kapcsolódó nyomozások összes költsége a nemzeti hatóságokra hárul, mivel nekik kell tudniuk bizonyítékokat felsorakoztatni azon állításuk igazolására, hogy a vízum kérelmezője (*aki elegendő bizonyítékot mutatott fel arról, hogy megfelel az irányelv követelményeinek*) közrendi, közbiztonsági és közegészségügyi okokból, illetve visszaélés vagy csalás miatt nem kaphat beutazóvízumot.

A hatóságoknak meggyőzően kell érvelésüket alátámasztani úgy, hogy közben tiszteletben tartják a nemzeti jogba megfelelően és teljes mértékben átültetendő 2004/38/EK irányelvben előírt biztosítékokat. A vízumkérelem közrendi, közbiztonsági vagy közegészségügyi okokból történő, illetve visszaélés vagy csalás miatti elutasításáról szóló döntést az arányosság elvének tiszteletben tartásával kell meghozni, kizárólag az érintett egyén személyes magatartására alapozva, amelynek valódi, közvetlen és kellően súlyos veszélyt kell jelentenie a társadalom

valamely alapvető érdekére. A döntést írásban, teljes körű indokolással kell közölni (*pl. minden olyan jogi és anyagi szempont felsorolása, amelyet figyelembe vettek annak megállapításakor, hogy a házasság érekházasság, vagy hogy a bemutatott születési anyakönyvi kivonat hamis*), megjelölve azt is, hogy hol és mikor lehet jogorvoslással élni, hogy az érintett személy a védelme érdekében hatékonyan felléphessen.

Az elutasítás közlésével és indokolásával kapcsolatban ezen felül a kézikönyv harmadik fejezetének 3.9. pontja rámutat arra, hogy az irányelv 30. cikke alapján a családtagokat írásban kell értesíteni az elutasításról szóló döntésről. Az uniós polgárok családtagjainak szóló vízum kiállításának elutasításáról szóló döntést mindig teljes körű indokolással és az elutasító döntés alapjául szolgáló valamennyi konkrét tárgyi és jogi szempont felsorakoztatásával kell közölni, hogy az érintett személy a védelme érdekében hatékonyan felléphessen.

Következtetés

Azon kívül, hogy amikor a petíciót benyújtották, a vízumkérelemről még nem született végleges döntés, a petíció benyújtója által biztosított részletek alapján nem lehet megállapítani az uniós jog – fentiekben kifejtett módon történő – megsértését.

Ezenkívül, mivel a 2004/38/EK irányelv német jogba való átültetése megfelelő volt, ezért elsősorban a nemzeti bíróságok feladata megvizsgálni a beutazóvízum megítélésének esetleges elutasítását.

A Bizottság reméli, hogy ez a tájékoztatás segít a jogi keret tisztázásában.